

ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብካዊ መሰላት

10 ታሐሳስ 1948 ዓ.ም.ፈ ብሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ዝፀደቐን ዝተካወጀን ድንጋገ 217 ኬ- III )

መከተዊ

ኡብ ዓለም ንናይ ኩሎም ሰባት ተፈጥሮካዊ ክብሪትን ንማዕሪን ዘይገሃሉን ሰብካዊ መሰላትን ምቕባል መሰሪት ነፃነት፣ ፍትሕን ሰላምን ስለ ዝኾነ፤

ንሰብካዊ መሰላት ኡብ ግምት ዘይምክታውን ምጥሓስን ንሕልና ወዲ ሰብ ዘቕበለን ኮሪሜናዊ ተግባራት ዘስፃብን ምዃኑ ፡ ናይ ዘሪባን ክምነትን ነፃነት ዘለዎ፤ ካብ ፍርሕን ፀገምን ነፃ ዝኾነት ዓለም ንክትህልው ዝለዓለ ትምኒት ደቂ ሰባት ምዃኑ ስለ ዝተኮምነሉ፤

ወዲ ሰብ ምልኪን ወፅዓን ንምውጋድ ሓይሊ ንክጥቀም ምክንቲ ከይግደድ ሰብካዊ መሰላት ብሕጊ ክኸበሩ ኮድላዪ ስለዝኾነ፤

ኡብ መንጎ ሃገራት ምሕዝነታዊ ዝምድናታት ንኸፃቢ ምሕጋዝ ኮድላዪ ስለዝኾነ፤

ህዝብታት ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኡብ ቻርተር ውድብ ሕቡራት መንግስታት ንመሰሪታዊ ሰብካዊ መሰላት፣ ንኸብርን ልዕልነትን ሰብካዊ ፍጡር፣ ንማዕሪ መሰላት ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኡንስትዮን ዘለዎም ክምነት ብምርግጋምን ኡብ ዝሰፍሐ ነፃነት ከፃ ማሕበራዊ ምዕባለን ዝሓሸ ደረጃ መነባብርን ንምዝርጋሕ ዝወሰኑን ስለዝኾነ፤

ኡባል መንግስታት ምስ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ብምትሕግጋዝ ሰብካዊ መሰላትን መሰሪታዊ ነፃነታትን ዓለምለካዊ ጠመተን ሓለዋን ምክንቲ ክሪኽቡ ንምፅፃር ዝጠልቡ ስለዝኾነ፤

ክዚ ጠለብ’ ዚ መሊኡ ንክሪጋገፅ ብዛዕባ ክዞም መሰላትን ነፃነታትን ክዚኹቶም ሓባራዊ ግንዛብ ምሓዝ ብጣዕሚ ኮድላዪ ስለዝኾነ፤

ስለዚ ሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት

ኩሎም ህዝብታትን ኩሎም ሃገራትን ክሳብ ሕድሕድ ውልቀሰብን ክሳብ ሕድሕድ ክፋሊ ማሕበሪጠ ሰብን ነዚ ድንጋገ ክዚ ኩሉ ጊዜ ብምዝካር ክዞም መሰላት ክዚኹቶም ኡኸብርት ንክሪኽቡ ብምስትምሃርን ብትምህርትን ንክፅዕሩ፤ ከምኡ’ ውን ብሃገራውን ዓለምለካውን ማዕበልቲ ስጉምቲታት፡ ኡብ ህዝብታት ኡባል ሃገራትን ኡብ ግዝኹቶም ኡብ ዘለው ህዝብታትን ሓፈሻውን ግብራውን ተቐባልነትን ሓለዋን ምክንቲ ክሪኽቡ ነዚ ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብካዊ መሰላት ኮዊጅዎ ኡሎ።

ዓንቀፅ 1

ብመንፅር ክብርን መሰልን ኩሎም ሰባት ክንትውለዱ ነፃን ማዕሪን ክዮም። ምስትውፃልን ሕልናን ዝተፃደሎም ብምዃናም ንሕድሕዶም ብሕውነታዊ መንፈስ ክተሓላለዩ ክለዎም።

ዓንቀፅ 2

ሕድሕድ ሰብ ብዘርኢ፡ ብቀለም፡ ብፆታ፡ ብቋንቋ፡ ብሃይማኖት፡ ብፓለቲካ ወይ ብካልኦት ኮሪኩክያታት፡ ብብሂር ወይ ብማሕበራዊ መበቁል፡ ብሃብቲ፡ ብትውልዱ ወይ ብካልኦት ደረጃታት ኡድልዎ ክንተይተገብሪሉ ኡብዚ ድንጋገ ክዚ ናይ ዝሰፈሩ ኩሎም መሰላትን ነፃነታትን ተጠኻሚ ክዩ።

ብተወሳኺ ሓደ ዜጋ፡ ሃገሩ ነፃ ግዝኡት፡ ብሞግዚት ዝመሓደር፡ ዓርሰ ምምሕዳር ዘይብሉ ወይ ኡብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ሉኡላዊ ገደብ ዝርከብ ክንተኾነ’ ውን ብምኽንያት ናይ ሃገሩ ፓለቲካዊ፡ ሕጋዊ ስልጣን ወይ ዓለምለካዊ ደረጃ ኡድልዎ ኮይፍፀሞን።

ዓንቀፅ 3

ሕድሕድ ሰብ ብህይወት ናይ ምንባር፡ ናይ ነፃነትን ድሕንነትን መሰል ኡለዎ።

የንቀፅ 4

ሕድሕድ ሰብ ብባርነት ወይ ብጊልያነት ከግዛክ የብሉን። ባርነትን ናይ ባርያ ንግድን ብዝኾነ ይኹን መልክዑ ክልኩል ክዩ።

የንቀፅ 5

ሕድሕድ ሰብ ከቢድ ስቓይ ዘውርድ፣ ጭካነ ዝመልኮ፣ ኢሰብኮዊ ወይ ሰብኮዊ ክብሩ ዘዋርድ ኮተሓሕዛ ወይ መቐፃዕቲ ኮይፋፀሞን፤

የንቀፅ 6

ሕድሕድ ሰብ ኮብ ዝኾነ ይኹን ቦታ ኮብ ቅድሚ ሕጊ ብሰብኮዊ መንነቱ ንክፋለጥ መሰል ኮለዎ።

የንቀፅ 7

ኩሎም ሰባት ኮብ ቅድሚ ሕጊ ማዕሪ ኮብ ልዕሊ ምዃኖም ብዘይ ኮፈላላይ ናይ ሕጊ ማዕሪ ሓለዋ ክግበሪሎም መሰል ኮለዎም። ኩሎም ሰባት ነዚ ድንጋገ’ ዚ ብምጥሓስን ነዚ ድንጋገ’ ዚ ንምጥሓስ ብዝግበሩ ምልዕዓላትን ካብ ዝበፀሐም ኮድልዎ ሓለዋ ናይ ምርካብ ማዕሪ መሰል ኮለዎም።

የንቀፅ 8

ሕድሕድ ሰብ ብሕገ መንግስቲ ወይ ብሕጊ ዝተፈቐዱሉ መሰሪታዊ መሰላት ክንትጠሓስዎ ስልጣን ብዘለዎ ሃገራዊ ቤት ፍርዲ ግቡክ ካሕሳ ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ።

የንቀፅ 9

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኮይከሰርን፣ ኮይተሓዝን ወይ ኮይሕየርን።

የንቀፅ 10

ሕድሕድ ሰብ መሰሉን ግቡክን፣ ከምኡ’ ውን ንዝቐርበሉ ዝኾነ ይኹን ገበናዊ ክሊ ዝምልከቱ ጉዳያት ንምውሳኔ ኮብ ነፃን ዘይኮድላውን ቤት ፍርዲ ብፍትሓውን ዕላውን መንገዲ ንክራኩዩሉ ምሉኡ ማዕርነት ኮለዎ።

የንቀፅ 11

ብዘቐፅዕ ገበን ዝተኸሰሰ ሕድሕድ ሰብ መከላኸሊኡ ኮቐሪቡ ኮብ ዝካተዓሉ ክዋን ብሕጊ ገበነኛ ምዃኑ ክሳብ ዝሪጋገፀ ከምንፁህ ሰብ ክቐፀር መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ሓደ ነገር ኮብ ዝተፈፀመሉ ክዋን ነቲ ጉዳይ ምፍፃም ወይ ዘይምፍፃም ገበን ምዃኑ ብሃገራዊ ወይ ብዓለምለኻዊ ሕጊ ተደንጊጉ ክሳብ ዘይፀንሐ ብሓላፍነት ኮይሕተትን። ከምኡ’ ውን ነቲ ገበን ኮብ ዝፈፀመሉ ክዋን ነቲ ገበን ተወሲኑ ካብ ዝነበሪ መቐፃዕቲ ንላዕሊ ዝኸብድ መቐፃዕቲ ክውሰኖ ኮይግባኡን።

የንቀፅ 12

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኮብ ልዕሊ ውልቀ ህይወቱ ፣ ቤተሰቡ፣ ገዝኡ ወይ ኮብ ርክባቱ ጣልኻ ዝኮትዎ ኮይህልውን። ኮብ ልዕሊ ክብሩን ዝንኡን በደል ኮይፋፀሞን። ዝኾነ ይኹን ሰብ ከምዚኦም ካብ ዝከመሰሉ ኢድ ኮከታውነት ወይ ከዓ በደል ዝከላኸለሉ ውሕስነት ሕጊ ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ።

የንቀፅ 13

ሕድሕድ ሰብ ኮብ ውሽጢ ዝነብራሉ ሃገር ናይ ምዝውዋርን ምንባርን መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ካብ ዝኾነት ትኹን ሃገር ክንኮላይ ካብ ሃገሩ ናይ ምውፃኡን ክንደገና ናብ ሃገሩ ናይ ምምላስን መሰል ኮለዎ።

የንቀፅ 14

ሕድሕድ ሰብ ካብ ንህይወቱ ሓደገኛ ዝኾኑ ግፋዕታት ኮምሊጡ ኮብ ካልኦት ሃገራት ዑቕባ ናይ ምሕታትን ናይ ምርካብን መሰል ኮለዎ።

ከዚ መሰል ከዚ ብጭቡጥ ፓለቲካዊ ኮብ ዘይኮኑ ገበናት ወይ ንዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኮብ ዝካሄዱ ተግባራት ኮየገልግልን።

የንቀፅ 15

ሕድሕድ ሰብ ዜግነት ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ዜግነቱ ከቕንጠጥ ወይ ዜግነቱ ናይ ምልዋጥ መሰሉ ከኸልከል ኮይኸከልን።

የንቀፅ 16

ንፃቕመ ኮዳምን ሂዋንን ዝበፀሑ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኮንስትዮን ዘርኢ፤ ዜግነት ወይ ሃይማኖት ኣንተይገደቦም ናይ ምምርካብን ቤተሰብ ናይ ምምስራትን መሰል ኮለዎም። ኮብ ኮመሰራርታ ሓዳር ፣ ኮብ ኣዋን ሓዳርን ኮብ ኣዋን ፋትሕን ማዕሪ መሰል ኮለዎም።

መርዓ ብነፃን ምሉኡ ፋታውን ተመራፃውቲ ጥራይ ይፋፀም

ቤተሰብ ተፈጥሮኦውን መሰሪታውን ጉጅለ ሕብሪተሰብ ኣዩ። ስለዝኾነ ካብ ሕብሪተሰብን ካብ መንግስትን ሓለዋ ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ።

የንቀፅ 17

ሕድሕድ ሰብ ብውልቁ ይኹን ምስ ካልኦት ብሓባር ንብሪት ናይ ምውናን መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ንብሪቱ ኮይውሪስን።

የንቀፅ 18

ሕድሕድ ሰብ ናይ ኮተሐሳስባ ፣ ሕልናን ሃይማኖትን ነፃነት ኮለዎ። ከዚ መሰል ከዚ ሕድሕድ ሰብ ሃይማኖቱ ወይ ኣምነቱ ንምልዋጥ ፣ ከምኡ ውን ንብሕቱ ወይ ምስ ካልኦት ብሓባር ኮይኑ ብዕሊ ወይ ብውልቁ ብዛዕባ ሃይማኖቱ ወይ ኣምነቱ ከሰብኸ ፣ ከትግብር፣ ከምልኽ ወይ ከብዕል ንዘለዎ ነፃነቱ የጠቓልል።

የንቀፅ 19

ሕድሕድ ሰብ ናይ ምሕሳብን ሓሳቡ ናይ ምግላፅን ነፃነት ኮለዎ። ከዚ መሰል ከዚ ብዘይ ኢድ ኮከታውነት ባዕላዊ ኮተሐሳስባ ናይ ምሓዝ ፣ ብዘይ ናይ ዶብ ማዕገቲ ካብ ዝኾነ ይኹን ሜላ መራኽቢ ሓበጭታን ሓሳብን ናይ ምንዳይ፣ ምቕባልን ምትሕልላፍን ነፃነት ውን የጠቓልል።

የንቀፅ 20

ሕድሕድ ሰብ ብሰላም ናይ ምክካብን ምውዳብን ነፃነት መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብማሕበር ንኸውደብ ኮይግደድን።

የንቀፅ 21

ሕድሕድ ሰብ ብቀጥታ ወይ ብነፃ መሪዓ ብዝተመሪፁ ወከልቱ ኮቢሉ ኮብ መንግስቲ ሃገሩ ናይ ምስታፋ መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብህዝባዊ ኮገልግሎታት ሃገሩ ብማዕሪ ናይ ምጥኝም መሰል ኮለዎ።

ድልየት ህዝቢ መሰሪት ስልጣን መንግስቲ ከሽውን ኮለም። ከዚ ድልየት ከዚ ብምስጢር ወይ ብተመሳሳሊ መንገዱ በብጊዜኡ ብዝካየድ፡ ኩሉ ብማዕሪ ዝሳተፈሉን ኮጠቓላልን ብዝኾነ ትኽክለኛን ነፃን ናይ ምድማፅ ስርዓት ክግለፅ ኮለም።

የንቀፅ 22

ሕድሕድ ሰብ ኮላል ሕብረተሰብ ከም ምዃኑ መጠን መሰል ማሕበራዊ ውሕስነት ኮለም። ከምኡ' ውን ብሃገራዊ ፃዕርን ብዓለም ለኻዊ ምትሕብባርን ምስ ውዳበን ሃብትን ሕድሕድ መንግስቲ ብዝሰማማዕ መልክዑ ንክብሩን ንነፃ ዕቤት ሰብኮዊ መንነቱን ኮድለይቲ ዝኾኑ ቁጠባዊ፣ ማሕበራውን ባህላውን መሰላቱ ክሪጋገፁሉ መሰል ኮለም።

የንቀፅ 23

ሕድሕድ ሰብ ንስራሕ ፡ ንነፃ መሪዓ ፃይነት ስራሕ፣ ንፍትሓውን ምቹኡን ኩነታት ስራሕን ስራሕ ከይስክን ንዝግበር ሓለዋን መሰል ኮለም።

ሕድሕድ ሰብ ብዘይ ኮድልዎ ንሓደ ፃይነት ስራሕ ማዕሪ ክፋሊት ናይ ምርካብ መሰል ኮለም።

ሕድሕድ ኮብ ስራሕ ዝርከብ ሰብ ሰብኮዊ ክብሩን ክብሪ ቤተሰቡን ዝሕለወሉ ኮድላዪ ክንተኾይኑ' ውን ብካልኦት ማሕበራዊ ውሕስነታት ዝድገፍ ፍትሓውን ዘተባብዕን ፃማ ሪሃፁ ናይ ምርካብ መሰል ኮለም።

ሕድሕድ ሰብ ሪብሓታቱ ንምርግጋፅ ማሕበራዊ ሞያ ናይ ምጥያሽን ኮላል ናይ ምዃንን መሰል ኮለም።

የንቀፅ 24

ሕድሕድ ሰብ ናይ ስራሕ ሰዓት ዕሪፍቲ፣ ናይ መዘናግዒ ጊዜ፣ ከምኡ' ውን ፍትሓዊ መጠን ሰዓታት ስራሕን መሃዶ ዝኽፈለሎም ህዝባዊ ብዓላትን ክህልዉዎ መሰል ኮለም።

የንቀፅ 25

ሕድሕድ ሰብ ንጥዕናን ድሕነትን ፃርሱን ቤተሰቡን ዝበቃዕ ደሪጃ መነባብር ክንኮላይ ምግብ፣ ክዳን ፡ መንበሪ ገዛ፣ ሕክምናን ኮድለይቲ ማሕበራዊ ኮገልግሎታትን ናይ ምርካብ መሰል ኮለም። ከምኡ' ውን ስራሕ ክንተስክን ፡ ክንተሓምም፣ ኮካለ ጉዳክ ክንተሽውን ካብ ሰብ ሓዳር ሓዲኮም ክንተመውት፣ ክንተሸምግል ወይ ካልኦት ልዕሊ ቁፅፅሩ ዝኾኑ ፀገማት መነባብር ክንተጋጥምዎ ድሕነቱ ንክሕለወሉ መሰል ኮለም።

ኮዴታትን ህፃናትን ፍሉይ ክንክንን ሓገዝን ናይ ምርካብ መሰል ኮለም። ብሕጋዊ ወይ ብዘይሕጋዊ መርዓ ዝውለዱ ኩሎም ህፃናት ብማዕሪ ማሕበራዊ ሓለዋ ናይ ምርካብ መሰል ኮለም።

የንቀፅ 26

ሕድሕድ ሰብ ዕድል ትምህርቲ ናይ ምርካብ መሰል ኮለም። ትምህርቲ ክንተውሓደ ኮብ ቀዳማይን መሰሪታውን ብርክታት ብነፃ ክወሃብ ኮለም። ትምህርቲ ቀዳማይ ብርኪ ግድነታዊ ክሽውን ኮለም። ቴክኒካውን ሞያውን ትምህርቲ ብሓፈሻ ክማላክ ኮለም። ዕድል ላዕለዎይ ብርኪ ትምህርቲ ድማ ኮብ ብቐዓት ተመስሪቱ ብማዕሪ ክወሃብ ኮለም።

ትምህርቲ ኮብ ምሉኡ ምዕባለ ሰብኮዊ ፍጡርን ኮብ ምጥንኻርን ምኽባርን ሰብኮዊ መሰላትን መሰሪታዊ ነፃነታትን ዘተኮሪ ክሽውን ኮለም። ትምህርቲ ኮብ መንጎ ኩሎም መንግስታት ፡ ዘርኮዊ ወይ ሃይማኖታዊ ጉጅለታት፣ ምርድዳክ፣ ምክክኩልን ምሕዝነትን ዘማዕብል ክሽውን ኮለም። ብተወሳኺ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ሰላም ንምዕኝብ ንዘካይዶም ተግባራት ክሕግዝ ኮለም።

የንቀፅ 27

ሕድሕድ ሰብ ኮብ ባህላዊ ህይወት ሕብረተሰብ ብነፃ ንክሳተፍ፣ ካብ ኪነት ተጠኝሚ ክሽውን፣ ኮብ ሳይንሳዊ ምዕባለ ብፅሒቱ ንክበርክትን ካብ ውፅኢቱ ንክጥቀምን መሰል ኮለም።

ሕድሕድ ሰብ ባዕሉ ካብ ዝፈጠር ሳይንሳዊ፣ ስነ ፅሑፋዊ ወይ ኪነታዊ ውፅኢታት ሞራላውን ንዋታውን ሪብሓታቱ ንክሕለዉሉ መሰል ኮለም።

ዝህን ይኹን ሰብ ኩብዚ ድንጋገ ከዚ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ዝሪጋገፀሉ ማሕበራውን ፃለም ለኻውን ስርዓት ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ።

ዝህን ይኹን ሰብ ነቲ ብሕታዊ መሪጋገዒ ነፃን ዝተማልኡን ምዕባለ ሰብኮዊ መንነቱ ዝህን ሕብሪተሰብ ዝፋፅሞም ግብኢት ኮለዉዎ።

ዝህን ይኹን ሰብ ኩብ ኮጠቓቕማ መሰላቱን ነፃነታቱን ንመሰላትን ነፃነታትን ካልኡት ንምቕባልን ንምኽባርን፣ ኩብ ሓደ ዲሞክራሲያዊ ሕብሪተሰብ ዘድልዩ ስነ ምግባር፣ ፀጥታን ድሕነትን ንምምላኡን ተባሂሉ ብሕጊ ንዝተወሰኑሉ ማዕቀባት ጥራሕ ተገዛኢ ይኸውን።

ከዞም መሰላትን ነፃነታትን ከዚኮቶም ብዝህን ይኹን መንገዲ ኮንዓር ዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ከትግበሩ ኮይኸኡሉን።

ካብ ውሽጢ ከዚ ድንጋገ ከዚ ዝህን ይኹን መንግስቲ፣ ጉጅለ ወይ ውልቀ ሰብ፣ ኩብዚ ድንጋገ ከዚ ካብ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ንገለኩም ንምጥሓስ ኩብ ዝፃለመ ምንቅስቓስ ንክሳተፋ ወይ ዝህን ይኹን ተግባር ንክፋፅም መሰል ከም ዘለዎ ዝሕብር ተገይሩ ዝትርጎም ውሳኔ የለን።